

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:
Pe an 18 cor. 1/2 an
9 cor. 1/4 an 4-50 fl.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 24 cor
1/2 an 12 cor.
1/4 an 6 cor.

Unirea

INSERTIUNI

Un șir garmond:
odată 14 fl., a doua
oara 12 fl., a treia
oara 10 fl.

Tot ce privește
foaia să se adreseze
la: Redacțiunea și
administrațiunea
„Unirei” în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Încheierea anului.

Bilanțul pe care îl fac părinții la sfârșitul fiecărui an școlar este fără indoială foarte variu. Atârnă în totdeauna dela testimoniul, pe care băieții îl aduc dela școală și care pe unii îi îndeamnă la nouă jertfe pentru viitorul copiilor lor, pe alții îi aduce în crâncena dilemă. Ce va fi pe viitor și ce se va alege din băieții lor, cari nu corespund întru nimica așteptărilor și cheltuielilor pe cari părinții le aduc de mulțori cu adevărată abnegațiune, pentru ca să le poată asigura viitorul. Noi, cari nu putem avea considerațiuni particulare în aceasta privință, ci trebuie se privim toate acestea din punctul de vedere al interesului public, ne simțim iarăși îndemnați să ne facem unele reflexii la încheierea anului școlar, atât de justificate, de împrejurările zilelor noastre.

Fapt e, că carierile intelectuale sunt azi arhipline. Ori unde privește omul, la toate acelea carieri, pentru cari cvalifică universitatea cu cele patru facultăți ale ei, loc pentru mulțimea mare, ce așteaptă afară cu diploma în mână, nu este. Cel puțin pentru ai noștri. Mai era cariera advocațională, pe care tinerii noștri ambițioși și diligenți puteau să facă ispravă — azi în urma noielor dispoziții s'a îngreunat situația tineretului nostru și aci. De celelalte nici nu mai vorbim. Toate celelalte cariere presupun statul de stăpân, care dă pâne cui vrea dintre cei mulți cu diplomă. Iar statul își alege oamenii. Doar singură cariera medicală mai e azi rentabilă — Dumnezeu mai știe până când! S'au înființat în anii din urmă o mulțime de stațiuni medicali. Guvernele au voit, ca țara în privința aceasta să se apropie cel puțin în parte de țările culte ale apusului și în urmare a creat posturi pentru medici, ca astfel medicul și în cele mai ascunse sate se poată ajunge cel puțin odată în lună. Durere, că aceasta s'a realizat numai

pe hârtie. Căci cei ce au diploma medicală, pentru aceia mai este astăzi încă destul loc pe la orașe, decât ca ei să meargă pe sate. Cu toate aceste trebuie să constatăm, că pentru tinerii noștri aci mai este puțin teren de exploatat.

Rămâne pentru absolvenții români ai gimnaziilor, vechea carieră la care se și duc astăzi cei mai mulți — teologia. Și ceea ce am constatat acum de ani, că la teologie vin prea mulți va trebuie să o vedem aceasta din ce în ce mai mult, ba va trebui se constatăm că cei mai mulți nu vor putea fi primiți, ci vor trebui lăsați să se ferească cum vor putea. Cea mai tristă concluzie și pentru tineri, și mai ales pentru părinți. Ce vor putea!! Poate-se oare vre-o exclamare mai dureroasă pentru un părinte lipsit în mare parte de mijloace, decât aceasta? Și se poate oare o perspectivă mai tristă pentru absolvent? Se va întreba atunci și tatăl și băiatul pentru ce oare a fost lipsă, ca unul să se cheltuiască atât și altul se învețe atât?

Celelalte carieri, la cari tinerii noștri se aplică cu predilecție și pentru cari nu se cere testimoniul de maturitate e pedagogia. Adecă azi durere trebuie se constatăm că a fost numai. A fost pe vremea aceea, când învățătorii noștri erau numai dascăli. Salarul varia între 40 până 206 cor. anual. Puteau umbla îmbrăcați românește cântau în biserică și erau de regulă cei dităiu economi în comună. Azi când ca băieții de 19 ani își încep cariera cu 1200 Coroane și ajung la salare de 2800 C. când nu mai cântă în biserică și is domni, azi seminarele preparandiali sunt goale. Paremise în Caransebes numărul total al elevilor celor patru cursuri de abia va întrece numărul de 12-zi doisprezece. Pentru aceștia dieceza plătește un întreg corp profesoral, susține muzee și mijloace de învățământ etc. încât probabil un pedagog câștă dieceza cel puțin 1000 Coroane. În celelalte diecese românești

e situația totată de desperată cu toate că cariera aceasta este cea mai de însemnătate pentru poporul nostru din toate punctele de vedere. Ar trebui ca în preparandii să meargă dintre băieții cu carte tot ce e mai nobil și mai idealist, mai cu minte. Mai ales că astăzi și remunerația numai învățătoresți este destul de asigurată în raport cu trecutul. Și cu toate acestea... cine poartă vina? De ce nu e sigur învățătorul și de ce nu e asigurată școala?

Vedeți cum pentru tineretul nostru nu mai sint carieri? Cele existențe nu sunt în proporție cu capacitatea noastră de jertfe, iar preste celelalte e satul stăpân și nu noi. Va trebui să ni se deschidă ochii odată și să vedem aceasta lămurit. Tineretul nostru dela școli să își bazeze odată viitorul pe inteligența și puterea lui de muncă. Protecția, umilirile, pe la streini îi vor da o pâne de azi până mâne, care însă va fi prea amară pentru el pe o viață întreagă. Ei, dar până când mai dispunem peste sufletul, inteligența și puterea noastră de muncă nu trebuie se ne temem copiii nici viitorul lor! Un colț de viață ne va sta deschis totdeauna și nouă. Pentru aceea am militat noi și vom milita și de acum înainte, zicând părinților: Dați-vă copiii pe cariere practice. Nu vă uitați la aceea, că învață bine sau rău, și nu conziderați industria și negoțul ca un blăstăm, la cari se refugiază cei nenorociți, ci vă gândiți, ca copiii voștri să nu învețe înainte fără scop și țintă și când au abținut după atâtea cheltueli și testimoniul de maturitate, ei tot nimica sunt. Uitați-vă și vedeți, că orașele ca toate ale lor bogății nu sunt ale oamenilor cu plată fixă, ci sunt ale neguțătorilor și industriașilor. Dacă copiii voștri au învățat bine în școală, e o dovadă mare, că în viață se vor valova în tocmai, și ca oameni cu meșteșugurile lor vor fi cei dintiu între ceilalți. Deci dați-vă copiii pe cariere practice!

Crășmele în locurile de peregrinaj.

Premiți înainte de toate că în principiu admit de bune toate peregrinajele și nu recunosc să aibă vre-o putere argumentul că ar fi periculoasă absența mai multor preoți din parohiile proprii în sărbători mari, invocată atât de des și de atâta împotriva peregrinajelor, câtă vreme știu că aceiași frați se iartă pe sine și pe alți, dacă lipsesc, destul de des, dela locul lor în Dumineci și sărbători ba pentru un ospăț, ba pentru o petrecere, mai pentru o reprezentare teatrală, mai pentru ceva adunare culturală (în săptămânile trecute 8—9 preoți au absentat de acasă pentru praznicul unui despărțământ al Astei, fără să celebreze măcar în comuna cu adunarea!) În praxă însă la peregrinajele noastre se observă atâtea anomalii, încât o controlă, ca cea fixată în Conc. prov. III. tit. III c. I. 13 g. ar fi singurul remediu, ca să le vindece: „La locurile de peregrinaj Ordinariatul va exercita inspecțiunea prin comisarul său“.

Una dintre anomaliile mai stricătioase s'a atins în această foaie, cu mai multă maliție, decât cu bunăvoință, din partea cutărui corespondent ocazional pseudonim, în anul 1909, în nrii de pe luna lui Septemvrie. Anomalia aceasta, înțeleg oferirea prilejului de a preface zilele aceste în bucuria crășmarilor, vreau să o arăt de data asta, rezervându-mi dreptul de a mai vorbi, altă dată și despre alte cursuri ale peregrinajelor, cari vor trebui îndreptate, dacă aranjatorii lor vreau cu adevărat oblăduirea sufletescă a sutelor și miilor ce aleargă din depărtări, la „rugăsiuni de împreună și de unire.“

Circularul arhiepiscopului nr. 7344—1904 împărțise la timpul său tuturor celor

chemați ordinul ministerului de int. nr. 21534—1904 III.—b. prin care se urgitează împlinirea acurată a ordinațiunei aceleiași nr. 78.543—1899 §. 14, care dispune, că cu ocaziunea procesiunilor sacre trebuiesc încuiate crășmele din apropierea bisericii și din calea procesiunilor cât ține serviciu, divin. Cu toate aceste esperiem dureros, că stăpânii acestor localuri de surpare sufletească și trupească, chiar în zilele de edificare morală și materială se resfată mai veseli, că zilele aceste arată cifre mai grase la contul intratelor. Cu toate aceste vedem că nime nu mișcă petrele să se esecutive dispozițiunile salutare de mai sus, nime nu umblă să aducă în armonie cele predicate din ușa împărătească ori de pe amvon cu realitatea. Am văzut locuri de peregrinaj unde toate procesiunile merg și vin — ce defilare rușinoasă! — pe dinaintea unui birt situat în frontul, airea în vecinătatea nemijlocită a Bisericii. Într'alt loc — și poate cel mai vestit — unde peregrinajul are loc supt ochii Ordinariatului cu reședința în vecini, fiind-că „ruga“ se face departe de sat și de crășme, stăpânii acestora încă merg în procesiune, cu butoaie, cu mese, cu măhuri și cu șetri. Pentru preoți și pentru alți inteligenți un alt birtaș, cu beutură multă, are o comandă deosebită.

Urmările acestor practici? La ce aș mai vorbi despre ele, când și cetitorul inzeștrăat cu fantazie cât de fără aripi le poate combina din cele spuse.

De un an doi încoace aurim tot des de înceacări când izolate, când solidare de a opri întrebuintărea alcoolului la funcțiunile sacre. Dacă a sosit vremea — și cine s'ar îndoi de asta — „să izgonim invențiunea satanică a rachiului dela funcțiunile singuratică, cine va socoti că nu e venită vremea să se restringă folosirea spirtoaselor la pere-

grinaje, unde se acumulează mai multe funcțiuni deodată?!

Vezi bine, că nu avem putere să smulgem paharul din mâna nimănu, dar dela interesarea aranjatorilor de peregrinaje atârână ca birtașii să ieie parte la ele, dacă le place, numai ca credincioși activi și să nu-și ducă cu sine insigniile lor de crășmari și să nu-și deprindă și acolo meseria; dela interesarea aranjatorilor atârână, ca în zilele de peregrinaj să fie încuiate măcar urinele diavolești din calea procesiunilor și din apropierea căsii Domnului. Urgitare dară cei chemați la forurile polițiale competente ezechutarea ordinului ministerial pomenit, dacă vreau să nu furnizeze pe sama întunerecului sufletele chiar atunci când ar trebui să le deschidă văile lumini! Pretindă barem atâta cât le stă în drept, dacă vrea să nu fie umbriți de acusa, că mai mult strică, decât dirig. Că peregrinii vor căuta crășmele, cari în senzul ordinului citut pot sta deschise, e treaba lor; celor vizați în șirele precedente le incumbă datorința neînălăturală de a face măcar atât, cât au drept să facă și împăcați în conștiință că au zăvorit ispita din cale, pot fi siguri că pe la crășmele ce nu cad în drum se abate mai puțini, ca câți ar fi intrat în cea din fruntea ori din dosul Bisericii, în care li s'a predicat între altele, poate și în contra alcoolismului.

Preoții, cari în parohiile proprii au interzis folosirea spirtoaselor la serviciile divine, dacă vreau să aibă ținută logică, nu pot lua parte la peregrinajele, unde nu se remediază răul acesta.

Cel ce are urechi de auzit, să audă și cel ce are inimă palpitantă la nefericirea semenului său, porniască lucrul, care nu-i cere nici o jertfă. (v-u.)

FOIȚA.

Cântecul morții.

Rânjești viclean, privirea ta ne 'nghiață,
Sinistru zău cu coasa pe spinare,
Porți un blăstăm: în veci să nu ai stare;
Răsună osul gol sub giulgiu de ghiată.

În urma ta se 'nalț' un vaer jalnic
Căci ție-ți place să aduni divinul;
În calea ta tăcut să uscă crinul,
Cu vuet se prăvale bradul falnic.

De ce răpești tot ce avem mai drag!
Ce-i mai frumos tu duci în altă lume,
Pustiuri naște pasul tău pribeag.

Dar, ce e bun, nu pieri fără nume,
Căci moartea e al învierii prag
Spre nouă vieată, în o nouă lume.

AUREL.

O vizită la castelul „Julia Hașdeu“.

(Continuare și fine).

— Dar, întreb eu cu sfială, atunci care e, după dv. dle Hașdeu, cea mai mare figură a literaturii noastre?

Dl Hașdeu îmi răspunde, fără a sta un moment la gânduri:

— Alexandri... Fără nici o îndoială, Alexandri... El este reprezentantul cel mai puternic, cel mai complect al gândirii și simțirii românești. El a cântat toate dorințele, el a plâns toate nevoile și năcăzurile Românimii. El a încurajat, a îndemnat și a îmbărbătat neamul lui în felul în care acest neam putea mai bine să înțeleagă; a fost vesel, trist viteaz, cuminte, răbdător, plin de speranță și de credință, glumeț și înțelept ca poporul român însuși. În mintea lui întreagă n'a fost loc pentru nimic ce n'ar fi fost specific românesc, și în talentul lui nici o pornire care să nu fi fost specific românească. Alexandri este gloria nediscutabilă a literaturii românești în secolul acesta. La o așa înălțime numai văz alta.

— Dar altul, tot mare, nu avem?

— Eliade, de sigur. Iată încă o figură gigantică, cu atât mai minunată, cu cât puterea nu-i stă în talent, ci în voință. Iată un om care, la un moment dat — când nimeni aproape nu gândește decât într'un mod fragmentar la cultura unui neam — închipe cu vasta-i inteligență o sistemă completă de evocare a forțelor spiritului național: știință, literatură, artă, filozofie, religio, politică, tot începe pentru el într'o sistemă încheată. Fără să renșească a face în deosebi o operă de mare valoare, apucă, cu o egală putere, toate genurile literare și științifice, întemeiind, ca bază neclintită a culturii și dezvoltării neamului românesc,

ideea națională. Eliade n'a fost poate niciodată un mare scriitor; ceea ce însă e indiscutabil este că a fost o minte mare, o voință mare — un om căruia generațiunile actuale, cu judecata lor încă nesigură, nu pot înțelege cât îi datoresc, dar pe care o generațiune cu conștiința mai limpede și cu mintea mai înzeștrată îl va onora ca pe una din cele mai strălucite figuri ale renașterii române. Și la Eliade ca și la Alexandri, credința și voința s'au manifestat cu toată binefăcătoreea lor înfrurire pentru neamul nostru.

E bine înțeles că eu mă mărginesc a da aci numai într'un mod imperfect părerile ilustrului academician. Sub torentul ideilor sale eu nu pot nota decât liniamentele fundamentale cât se poate cu mai multă fidelitate.

Aci, a proposito de opera lui Eliade și de influența pe care a exercitat-o această operă, dl Hașdeu face o bogată digresiune asupra școlii „Junimii“.

În digresiunea dsale despre „Junimea“ dl Hașdeu revine asupra observațiilor privitoare la Eminescu. A fost — zice dsa — o școală literară care a falsificat felul de a gândi, de a simți și de a spune românește, introducând cu dinadinsul în literatura noastră tânără pesimismul universitar, penderia obscură și greoaie nemțescă.

Congresul euharistic internațional dela Viena.

Cuvântul nostru se îndreaptă către clerul și poporul Provinciei mitropolitane de Alba-Iulia și Făgăraș.

Se știe că în zilele 12—15 Septembrie n. a. c. se va ține la Viena congresul euharistic mondial.

Toate popoarele lumii își vor avea reprezentanții lor acolo, Omagiul tuturor națiunilor se va depune la picioarele Dumnezeului euharistic. Va fi o priveală a lumii întregi, a oamenilor și a îngerilor. În semnul sacramentului iubirii se vor îmbrățișa fiii neamurilor din cele cinci continente ale pământului.

Orașul împărătesc al Vienei va deschide largi porțile sale, pentru nenumerații oaspeți, cari vor merge de pretutindena cu acel prilej acolo. — În acele zile, Viena va oferi vizitatorilor sei prilej de a vedea și de a gusta manifestații religioase, științifice, culturale, artistice și distractive, ca niciodată și ca nicăirea până acuma.

Suntem de credință, că noi Români nu putem și

nu ne este iertat să lipsim dela aceasta întâlnire a tuturor neamurilor. În special, orașul împărătesc al Vienei, orașul lui Lueger, orașul în care au pulzat pururea cele mai calde simpatii pentru neamul românesc, trebuie să ne atragă și pe noi. **Interesele bisericii și neamului nostru reclamă imperios participarea noastră la congresul euharistic, pentru ca să ne afirmăm și acolo, și în aceste zile, mai ales, ca Români și credincioși credinții noastre.**

Pe temeiul acestor motive superioare, glasul nostru se îndreaptă către clerul și poporul provinciei mitropolitane de Alba-Iulia și Făgăraș, îndemnând la participare cât mai numeroasă la congresul a' mintit.

Plan de participare.

1. Biserica noastră trebuie să se prezinte în cadrele congresului în **seție deosebită și independentă** de orice altă grupare bisericească și națională.

2. Subscrișii ne angajăm mai întâiu cu aranjarea părții intelectuale: conferențe, discuții etc, precum se obicinuește acest lucru la toate congresele de seamă.

3. Vom îngriji apoi ca biserica noastră, resp. secția ei să își aibă rolul și locul său în cadrele tuturor acțiunilor solemne și a festivităților de seamă, luate în programul general al congresului. Programul detaliat al secției românești se va comunica la timpul său.

4. Subscrișii luăm în sfârșit asupra-ne sarcina de a îngriji și partea escursionistică a participării, adică călătoria și găzduirea, pe timpul zilelor congresului.

5. Preliminar de cheltueli:

a) Fiecare participant trebuie să aibă bilet de participare la congres. Acesta poate fi de 10 cor., (îndreptățește la participare la toate ședințele și la toate publicațiile congresului), de 6 coroane, (îndreptățește la participare la toate ședințele și festivitățile), de 1 cor. (îndreptățește la participare în procesiunea solemnă).

b) Pe baza biletului de participare se estradă fiecărui participant legitimație pentru reducere la călătoria pe tren, dela locul plecării până în Viena, și înapoi.

c) În calcul aproximativ călătoria dela Budapesta la Viena și înapoi (tour-retour) costă: **accelerat**, clasa II. 15 cor. 40 fil., **personal**, clasa II. 10 cor. 50 fil., clasa III. 4 cor. 85 fil.

d) Locul de concentrare a participanților ar fi Budapesta.

e) Cheltuelile pe timpul petrecerii în Viena se pot socoti aproximativ **40 cor.** pe 4 zile (10 cor. pe zi).

Pe deoparte, a inventat talente inchipuite (Bodarescu), iar pe de alta, a denaturat și a deformat talente reale (Eminescu). Acel ce s'a pretins cap al școlii, el însuși n'a produs nimic original, n'a produs nimic care să poată rămânea altfel decât doar ca document de naivă și umflată pretențiune: căci în definitiv, toată activitatea lui nu s'a exercitat altfel decât cu paradă ostentativă de bun simț: il n'a fait qu'enfoncer des portes ouvertes. Cu un bagaj portativ de câteva formule ale celebrului Lessing, a căutat să răstoarne pe câțiva înfimi, ca pelimon Aricescu ș. a. ca și cum aceia, pentru a dispărea, mai aveau nevoie de o așa sfântă campanie...

Un cap de școală care n'a avut altă treabă, nici altă inspirație decât să demonstreze că „In natura totă totul repoza“ a lui Aricescu, sau „Poemele erolice“ ale lui Pelimon nu sunt potrivite esteticii lui Lessing!...

Și care a fost urmarea școlii aceștia?... afară numai dacă această școală n'o fi având pretenția că ea a dat naștere unor talente, ori că aceste talente, născute mai înainte de ivirea școlii, nu s'ar fi născut fără dânsa.

— Cap de școală?... Un Lessing?!... Dar Lessing — fără a imprumuta bagaj portativ dela un alt Lessing anterior și mai ales exoctic (așa încât să fie mai greu de controlat de către contemporanii puțin deprinși cu cetitul) — Lessing a scris el în-

suși minunatul Laocoon, celebrele Nathan Inteleptul și Mina de Barnhelm. Lessing a creat și creațiunea lui va rămânea ca o creațiune pur personală și specific germană, spre gloria lui și a neamului lui... Dar capi de școală, cari se bat cu morile de vânt pentru a face pe Sanchó Panca să caste gura plină de admirație și nu sunt în stare a construi o pagină de invenție originală! capi de școală, cărora cei mai slăbuți ucenici fanatici nu le pot recunoaște altă valoare decât că sunt capete foarte bine echilibrate, foarte bine cumpânite!... Cumpână în echilibru — diferență de greutate, zero.

Nu; niciodată un cap de școală nu s'a mărginit, ca un dascăl de școală, la teorii și mai alea la teorii pueril negative; niciodată cineva nu s'a putut numi cap de școală, fiindcă, în temeiul unor fragmente de adevăruri spuse deplin de alții, au criticat lucrări mai jos de ori ce critică serioasă (ca, de exemplu, pe răposatii Pelimon, Aricescu ș. a.)

Un cap de școală creează și creațiile lui servesc multă vreme ca modeluri urmașilor de talent... Dar eu mi-am mai spus în privința aceasta părerea pe larg. E de prisos să-ți spun mai mult acum.

— În sfârșit, dl Hașdeu — zic eu — aș vrea să știu părerea d-tale despre sorții de dezvoltare, de aci încolo, a literaturii românești.

— De asta, — răspunde ilustrul meu

amftrion — de dezvoltarea literaturii românești nu mă indoesc de loc. Sunt cu desăvârșire convins că Români vor avea în viitor o epocă de strălucire literară, care se va număra între epocile remarcabile ale dezvoltării intelectuale umane. Neamul acesta e chemat, netăgăduit, să joace un rol mare în complexul istoriei...

Dl Hașdeu întemeiază această propoziție pe teoria dsale filozofică despre creațiune.

— Teate marile epoce literare au coincizat la epoce mari politice. Când voința unui neam întreg a reușit să ajungă a realiza culmea aspirațiilor sale, a îndeplini suma de rezultate posibile ale energiei sale, i-se trimite acestui neam o colonie de misionari, o pleiadă de talente și de genii, spre încoronarea și glorificarea traiului lui... Fericit acel ce va reprezenta atunci voința neamului! Numele lui va marca veacul în care strălucita colonie a celor trimiși își va fi îndeplinit misiunea. Se va numi veacul lui Pericles, lui August, lui Leon X, lui Ludovic XIV sau al lui... cine știe?

...Poate că, adăugă dl Hașdeu, un așa secol pentru neamul nostru românesc nu e atât de depărtat, cât s'ar crede după împrejurările politice de astăzi, poate că nu e așa departe ziua în care acest neam va să-și ajungă culmea voinții.

Aci dl Hașdeu, cu verva dsale cunoscută, îmi arată foarte apropiată o perspectivă uimitoare...

P. T. Domnule!

Publicând acest apel și prospect al participării bisericii noastre gr. catolice la congresul euharistic în Viena, Vă rugăm să-l citiți și să-l comunicați cu toți acei intelectuali și țerani, credincioși ai D-Voastre, despre cari puteți presupune, că ar fi aplicați a se alătura secțiunii românești la congresul euharistic. Subliniăm cuvântul țerani, pentru că după scrisoarea secretariului general al congresului, participarea țeranilor noștri în frumosul nostru costum național, este foarte de dorit. Despre rezultat Vă rugăm să ne înștiințați cu posibilă urgență, cel mult până în 8 Iulie st. n. la adresa păr. Dr. Ales. Rusu, profesor în Blaj—Balázsfalva, pentru ca din bună vreme să putem lua măsurile cuvenite pentru anunțarea și găsduirea participanților noștri, precum și pentru procurarea biletelor și legitimațiilor cuvenite.

Atârnă și dela însuflețirea și zelul D-Voastre, ca biserica și neamul nostru să se afirme în chip vrednic, în adunarea a toată lumea dela Viena. Cerem concursul D-Voastre intelectual și moral pentru reușita acestui gând.

Blaj, în 23 Iunie n. 1912.

Dr. Ioan Sâmpălean, Ștefan Roșian, Dr. Victor Macaveiu, Dr. A. Nicolescu, Dr. A. Rusu.

† I. L. Caragiale.

S'a încheiat o săptămână de când nu mai este, de când creierul lui prodigios a lunecat domol în cumpăna repaosului etern.

Toată suflarea românească, precum acum câteva zile doar numai, i-a sărbătorit augusta vrâstă de șazeci de ani cu avânturile cele mai posibile, — așa acum, în ceasurile purtătoare de-o atare jale și durere nebanuită, îl plânge presărind cele mai frumoase flori pe cavoul ce-i păstrează partea pământeană, până la toamnă, când va fi transportat în țara sa.

Presa noastră întreagă, a apărut încadrată cu margini negre, ca semn al doliului național, scoțând totodată la iveală, o mulțime de amănunte din viața scumpului defunct.

Din vrafal bucăților număroase dăm și noi scrisoarea D-soarei Cella Delavrancea, cătră mama sa, părăndu-ni-se cea mai competentă în direcția:

Cum a murit Caragiale.

22 Iunie, Sâmbătă noaptea.

Mamă,

Îți scriu, deoarece cred, că tăcerea ar fi o tortură după depeșele primite. — Caragiale-i mort, mort și grozava zi de azi ne-a apropiat și mai mult, pe mine și pe sărmanii săi copii; numai acum îți pot vorbi un pic... au trecut două ceasuri și numai pendula ceasului și murmurul vocii dnei Zarifopol, care o mângăie pe dna Caragiale, adeverește și mai mult ceea ce am petrecut eu în orele acestea. — Lovitura a fost îngrozitoare... când Luchi (fiul răposatului N. R.) s'a întors dela liceu și noi ne pregăteam să mergem la masă, mutter s'a dus să-l trezească pe Caragiale. — Am auzit cum tușia noaptea și de aceea nime n'a intrat

în camera s'a înaintea de 1¹/₂ h. p. m. — Eu lucram în salon, când Tuschi (șica mortului (?) N. R.) intră tipând... fără să vorbim, am înțeles îndată, că o mare nenorocire e la mijloc... pe coridor era dna Corez cu ochii plini de groază; ușa deschisă larg, Luchi în odaie cu mâinile în aer și aproape de pat; lungit pe pământ, cu gura deschisă, palid cu privirea fixă, Scumpul nostru Herr Director. Primele momente sunt imposibil de descris... toți tipau.

După-ce am văzut, că era în adevăr mort, eu și Tuschi am alergat pe stradă să căutăm unul, doi, trei doctori. Ei au sosit dar înzădar, căci moartea data deja de vreo șapte ore. A murit subit. Nu voiu putea să-ți descriu toată ziua aceea! Ea, sămana femeie, din spasmele de plâns trecea într'un leșin îngrozitor. Tuschi a fost destul de tare, după cât îi permiteau puterile, Luchi însă a fost admirabil, dând întregii lumi probe de curaj și alergând la legăție, la societ. de pompe funebre etc... Eu însă mi l-am ajutat după cât am putut, încât m'am mirat de rezistența mea. La miezul nopții am sosit D. și Dna Zarifopol, niște prietini excelenți așa că cel puțin nu mai suntem singuri. Înainte de a fi venit dânsi numai eu și cu Luchi erau mai cu judecată; bonele sunt așa de tinere și de înspăimântate, încât nu știau nimic ce să facă. Îl așteptăm pe Picu, cum aștepti lumina soarelui. Luchi credea orbiș în el. Corpul trebuia transportat în România și atunci ne vom întoarce cu toții. Măne îl vor imbalmiza. Lovitura a fost așa de neașteptată, încât noi am rămas strâns lipsiți unii de alții, ca și când am simți încă invenitabila lovitură de trăsnet... Chiar și la ceasul acesta de odihnă, toate ușile-s deschise și noi vorbim toată vremea. Afară cerul e limpede, se sărește de ziua eu îmi adun toată energia de care am nevoie

Mi-e foarte greu mie — așa de puțin inițiat până acum în sistema de filozofie a dlui Hașdeu — să inițiez pe cititorul, poate mai puțin preparat decât mine, în o teorie atât de subtilă. Pentru cetitorul mai bine inițiat vor fi clare aceste câteva cuvinte, pe cari mi le adaugă dl Hașdeu, după ce-mi afirmă că o epocă glorioasă a neamului românesc nu e atât de departe, precum s'ar crede. Iată, cât se poate mai exact, propriile cuvinte ale dlui Hașdeu:

— Micul prinț Carol II e un trimis, trimis după voia lui proprie: el, copil mic — și asta se întâmplă cu toți trimișii — și-a donuțat misiunea. Acest copil, când d'abia vorbea și când auzise, pentru a numi jețul regal, numai cuvântul modern tron, iar cuvântul vechiu scaun nu-l auzise decât desemnând jețurile comune; acest copil, care nu putea ști istoria lui Ștefan cel Mare, și-aduci aminte ce zise — cuvântul lui de copil a străbătut la auzul mai tuturor Românilor. A fost o solemnitate la Palat. După săvârșirea programului oficial, pe când se rnp rândurile, copilul pleacă dela locul lui și merge hotărît să se suie pe tronul de pe care a coborât Regele.

„Ce faci Carol?” îl întreabă tatăl, prințul Ferdinand.

„Vreau să mă suiu pe scaunul meu!” răspunde băiatul.

— Atunci? întreb eu...

— Atunci, răspunde dl Hașdeu, nu înțelegi?... Ștefan cel Mare spune din vreme că vrea să se suie pe scaunul lui!

Umbra marelui donjon, eată vreme am stat de vorbă, a acoperit cu inecul toată terasa. Soarele scapătă cătră dealurile cari domină valea Doftanei. A trecut prea repede această zi încântătoare... Momentul plecării mele se apropia... trebuie să părăsesc castelul „Iulia Hașdeu“.

Foarte mâhnit de asta, mă ridic. Dl Hașdeu mă conduce. Pătrundem pe terasă în galeria interioară a donjonului. Mi-aplec capul și mă închin înaintea Mântuitorului; salut pe proprietara care se uită mereu în adâncuri, și cobor după dl Hașdeu până jos. Îmi iau rămas bun dela buna și blânda dnă Hașdeu și dela ilustrul meu aftrion și mă suiu în trăsură.

Când pornesc mai arunc o privire cătră fereastra deschisă a donjonului: Mântuitorul par'că își apleacă de sus divinii ochi asupra-mi, binecuvântându-mă cu amândouă mâinile rânite, ca și cum mi-ar zice:

„Mergi sub paza mea în pace, omule!”

Am sosit tocmai la vreme ca să apuc trenul. Starea sufletească în care mă aflu e așa de înaltă, încât îmi trebuie singurătate. Mântuitorul și-a îndeplinit făgăduiala: sub paza lui merg în pace — nici un cunoscut în vagon. Până să cobor la Plocești, unde

trebuie să măi peste noapte, gândesc meru la minunatul om de care m'am despărțit:

— Ce superioară și fericită natură! Ce minte și ce suflet! Câtă știință și câtă credință!

Moartea.

Stă luna 'n norul ce se frânge,
Ca un hanger muiat în sânge;
Pe umerii stătuelor s'anină,
Rantii de 'ntunerice și lumină;
Vântul s'a pornit pe stradă,
Ca 'ntr'o înfinită mascaradă;
În bazine avariat din parc,
Doar un troian de frunze mai remarc?

Un armăsar aud viind în tropot;
Un călăreț s'apleacă pe oblânc;
Moartea!

La poartă leagă negrele căpestre,
Și intră 'n casă cercetând adânc;
Luminile se șterg dela ferestre!
Vântul moare, ploaia cade 'n ropot...
Într'un turn zvănește rar un clopot!

C. Seche.

pentru ca să li-o împărtășesc și celor din jurul meu.

Dragă mamă, în această confuzie tu plângi de sigur și împărtășești durerea noastră și desperarea acestei sărmăne femei care-l adora.

Și chiar azi a fost prima zi frumoasă din vara aceasta!

(Cella.)

Spicuri.

Populațiunea capitalei București în anul 1911, în 31 Decembrie 1911, s'a constatat de către direcțiunea statistice municipale bucureștene în număr de 301.217 suflete.

În decursul anului 1911, oficiul stărei civile a celebrat 3123 căsătorii; cele mai multe căsătorii, ca de obicei, s'au încheiat în lunile de toamnă Septembrie, Octombrie și Noiembrie, — lucru care de altcum arată notă comună aproape în toate țările agricole.

După confesiunea în care s'au încheiat cele 3123 căsătorii, 2497 sunt ortodoxe, 177 catolice, 89 protestante, 13 gregoriane, 1 mahomedană, iar 347 mozaice.

Nașterile arată numărul de 9619; 7986 copii ortodoxi, 407 catolici, 197 protestanți, 409 gregoriani, 975 mozaici, 2 mohamedani, 3 fără religie.

Mortalitatea se urcă la cifra de 7844 decedați; 6448 ortodox, 455 catolici, 174 protestanți, 41 gregoriani, 701 mozaici, 6 mohamedani, iar 9 de religie necunoscută.

Teatrul Național din București și-a închis porțile pe câtăva vreme. În 1911/12 actualul director d. I. C. Bacalbașa a scos la lumină și două piese vechi românești: „Rhea Sylvia” de Scurtescu și „Intrigă și Amor” de I. Negruzi.

Între piesele cari s'au jucat în stagiunea din 1911/12 sunt „Cometa” de Iosif și Anghel, „Irinel” de Delavrancea, „Lume nouă” de D. Zamfirescu, „Dolorosa” de Diamandy, „În lumea de azi” de d-na Zoe Verzea, „Valurile iubirii” de Nicolae și S., apoi „Înșiră-te Mărgărite” de Victor Eftimiu etc. — toate piese cu cari literatura noastră dramatică încă în față, se poate mândri și poate privi cu încredere dezvoltarea treptată și a acestui însemnat factor, pe terenul cultural, al unui neam.

Averea bisericii catolice în Franța. Ministrul de interne francez a pregătit raportul despre inventarul făcut averilor bisericii catolice. În raport se spune, că până acum s'au inventariat averile al lor 47.000 biserici, mănăstiri și alte instituțiuni catolice, iar statul s'a ales cu o avere de 395 milioane franci, care se va folosi pentru scopuri de binefacere. Sunt de inventariat încă averile al lor 20.000 biserici și mănăstiri catolice.

Reviste.

Vălenii-de-Munte. Sufletul prodigios al neobositului Iorga nu s'a putut astâmpăra în străduirile-i titanice, până când, sub bolta cerului românesc, nu a văzut ridicat lăcaș ocrotitor pentru acei fii ai neamului nostru românesc, cari în fiecare

vară aleargă cu evlavie la cel mai fără păreche altar de cultură națională românească.

Casa culturală azi se înalță mândră în aurul razelor de soare, purtând pe fațadă, întipărit cu slove luminoase, idealul întregului nostru neam.

Programul cursului din vara aceasta e publicat.

Prințul Carol, cea mai purtătoare de nădejde odraslă, pentru întreg neamul nostru, încă va lua parte.

Mlădițe ale neamului românesc altuite cu flăcări de însuflețire, alergați din toate colțurile, la acest lăcaș scump, care pe egida sa poartă scris: *închegarea conștiinței naționale a neamului întreg!*

Pe Asperu, decurge încă marele meeting de aviație. S'au adunat acolo cei mai vestiți piloți ai Franciei, Germaniei etc., între cari a îndrăsnit să se prezinte și un străin neșteptat cu aparatul său modest, dar original: *Vlaicu al nostru.* Vienezii în frunte, cu un fruntaș din casa domnitoare, au rămas încântați la privirea ciudatei libelule; curiozitatea imensității de oameni, alerga să vadă ciudata libelulă; au privit-o, s'au cotit, și-au șoptit părerile, rămânând cu toate acestea în oareși care nedumerire.

Când însă Șoimul românesc s'a ridicat ușor, sigur, mândră în necuprinsurile văzduhului, — 200,000 de grumazi s'au opintit deodată făcând să clocotească, largul Asperului de-un „Ura” grozav. Geniul românesc a triumfat; a câștigat două premii; presa străină se ocupă amănunțit de invenția românească, unică în felul ei, încărcând cu laude pe îndrăsnitul fiu al neamului românesc. Numai presa patrioților noștri tace, ori dacă vorbește în invidia-i bolnavă se face ridiculă prin: Vlaicu, român după origine, dar cu educație ungurească, luând în considerare, că educațiunea se străplăntează dela învățator la învățacel, pe care acesta o reoglindește, precum resfrânge un corp razele altui corp, e lucru firesc, că și aviatorul Vlaicu va reoglinde sbuiând prin aer pe profesorii săi maghiari, cari se dau de-a dura pe pământ.

Noutăți.

Din dieceza de Gherla. Se curentează cu terminul de 21 Iulie 1912 următoarele stațiuni docențiale respective cantor-docențiale. Stațiunea cantor-docențială Sârbi, cantor-docențială Cosmă-Almaș, cantor-docențială Nima, cantor-docențială Chiuzaiba, docențială Șoimuș, cantor-docențială Sudurău, cantor-docențială Surduc-Solona, docențială Cristolțul-mare, docențială Zalba, docențială Gârboiu-Muncel, docențială Selsig, postul al II-lea.

Examen de cvalificațiune la institutul nostru pedagogic din loc. S'a ținut în 28, 29 Iunie a. c. asistând din partea Preaveneratului Consistor arhidiecezan Reverendis. Uilăcan, iar din partea guvernului Ilustrit. Iosif Siegescu. Din 15 candidați, cari s'au supus 11 au trecut, 4 au fost respinși.

Locale. Precum am fost amintit în numărul trecut, Sâmbătă în 29 Iunie s'a încheiat anul școl. la gimnaziul nostru. Încheierii anului școl., care s'a ținut în sala de gimnastică, i-a premers d. direcior, dr. Ambroziu Chețian, cu o cuvântare plină de povește părintești.

La urmă apoi Esc. Sa dr. Victor Mihályi, iubitul nostru părinte de-asemena a spus câteva cuvinte frumoase binecuvântându-i pe toți cei de față.

— Edificiul bibliotecii centrale e aproape terminat. E o clădire impunătoare, mai ales prin modestia fațadei patriarhale. Așa cum e, va fi o podoabă la marginea pieței, față în față cu catedrala.

Avis colegilor, cari acum sunt 15 ani am făcut matura la gimn. gr.-or. român din Brașov. În urma apelului lansat ne-anunțându-mi-să toți colegii, vă comunic iarăși pe calea aceasta programul întrunirii noastre: *Joi, în 11 Iulie st. n.* sosirea la Brașov, seara masa comună. Vineri serviciu divin și parastas pentru cei morți, apoi vizite profesorilor, la prânz banchet, seara convniere. Sâmbătă, excursiune la Sinaia etc. Participanții să se însinue pentru îngrijirea de camere la hotel, colegului Radu Prișcu învățator în Brașov. La revedere: dr. Victor Bontescu, avocat Hațeg.

Statuă i-se desvelește în Galați lui Costache Negoi, unul dintre eroii generației, care a creat Unirea Principatelor și a ostenit la alcătuirea României moderne, de astăzi.

Petrecere. Inteligența română din Lechința și jur arangează petrecere de vară cu dans, în 21 Iulie st. n. 1912 (a 2-a Duminecă după Sân-Petru) în pavilionul „Coroana”.

— **Reuniunea femeilor** din comitatul Târnavei-mici, arangează petrecere de vară, Duminecă în 14 Iulie n. 1912 în „Diciosân-mărtin, sala hotelului „Nemzeti”. Inceputul la 8 ore seara.

Grevă. Muncitorii mai multor fabrici, din București s'au pus pe picior de grevă. Causa este numărul prea mare al orelor de lucru la zi.

„**Vlădeasa**” institut de credit și economii din Huedin (Bánffyhyunyad) a binevoit a da din cvota sa filantropică suma de 100 cor. pentru fondul bisericii noue ce este a se zidi în Cluj. Ne simțim îndemnați a exprima și pe aceasta cale mulțumita noastră ferbinte Onoratei direcțiuni a institutului „Vlădeasa”, care dintre atâtea institute de credit ce avem, a știut să dea un răspuns faptic Apelului ce am adresat în numele episcopiei noastre bisericesti. Cluj, 28 Iunie n. 1912. Dr. *Elie Dăianu*, paroh-protopop preș.; *Ladislau Papp*, prim curator bis.

Holera. De-abia a sosit vara cu căldurile-i înăbușitoare și holera a și început să bântuie. În Mișcolcz, Sâmbătă dintr'odată s'au îmbolnăvit 40 de soldați. Toate paturile spitalelor sunt ocupate. Medicul regimentului a constatat la 21 din ei simptomele holerei.

— Holera a isbucnit și în Berlin. O familie compunătoare din 6 membri, s'a îmbolnăvit. Au murit 3 copii, ceealalți au fost duși la spital.

Partea Literară.

La mormântul metropolitului Atanasie Anghel întemeietorul Unirei cu Roma.

(Continuare).

Cum oare s'ar mai putea ținea departe unii de alții frații cei de un sânge și de o soarte, de o fire și o menire, de o limbă și o lege? Cum se vor mai putea ținea departe de olaltă cu iscodirile acele subțiri și așa de străvezii ale urilor învechite, cari se luptă lupta morilor de vânt, asupra „pânei dospite“ sau „nedospite“ — ca și când Mântuitorul nostru Isus Hristos n'ar fi întemeiat sfântă taina sa în pâne și vin, ci în dospeală sau nedospeală. Și se mai poartă hărțuiala asta de ceartă asupra „purcederii Duhului sfânt“, ca și când Spiritul sfânt nu ar fi fost trimis dela Tatăl prin Fiul, cum în chiar bisericile noastre se face deslegarea în ziua sfințelor Rusale! Ce să vă mai spun de „focul cel curățitor“ al sufletelor, în a cărui văpaie și eu m'am curățit, și prin care trec toți moșii și strămoșii vostri, pe cari în sfinte rugăciuni și jertfe cu evlavie îi pomeniți? Ce să vă mai spun de cea ce doar singuri și în viața pământesească o simțiți: cum vă lămurii tot mai mult, din ce treceți prin mai multe vâpăi de dureri și suferințe, curățindu-ve întru dragoste spre Dumnezeu și deaproapele vostru.

Lăsând la o parte toată zizania, iscodită cu rău gând asupra voastră și din ura cea nedumerită asupra neamului nostru, uniți-vă, iubii mei, cu toții împreună întru apărarea bisericii românești și uniți-vă cu toții în rugăciuni zilnice către Dumnezeu, pentru că și eu întotdeauna voi împreună cu voi în rugăciunile mele, și ele vor străbate la Tronul cel cerese, unde nu mai este putere omenească să împedecă cererile voastre cele cuvioase. Și ca un Părinte iubitor, mă voi ruga pentru voi, toți, fii mei iubii, deși împărecheți prin meschine îndușmâniri, mă voi ruga ferbinte pentru *toți*, ca Dumnezeu cu brațul său cel puternic să Vă scutească pe voi, și să apere drepturile voastre, acolo unde voi poate nu puteți ajunge, acolo unde glasul vostru de durere și rugare încă nu ar putea resbate! Și va face Tatăl vostru, care este

în ceriuri, va face *Părintele nostru al tuturor*, la rugăciunile noastre și la strigătele voastre, va face, ca suferințele voastre să se sfârșescă și să întoarcă spre bucurie durerea voastră cea de acum.

Stați cu credință și cu stătornicie în cele ce, cu ajutorul lui Dumnezeu, eu v'am stătorit și nu va scădea puterea voastră, ci dimpotrivă ca ale vulturului se vor înnoi tineretele sufletului vostru. Pentru că aceasta este cărarea cea firească spre regenerarea sufletului românesc, care prin unire a revenit din rătăcirile de veacuri la adevărata sa cale, ce i-a desemnat-o Dumnezeu, prin firea sa, dintru început, și dela care bine ar fi făcut dacă nu s'ar fi abătut nici odinioară.

Și nu alta, fără mâna cea scutitoare a Părintelui ceresc, călăuzul nevăzut al neamurilor, ne-a arătat nouă aceasta cărare de reunire și revenire la izvorul de vicață și lumină, dela care prin voința lui Dumnezeu am fost purces în lume, ca o mlădiță tinăra a Romei bătrâne.

Țineți cu sfințenie la limba sfântă a bisericii noastre, pe care însuși Dumnezeu a sfințit-o prin rostul sfinților Apostoli și al urmașilor lor, și veți avea întotdeauna binecuvântarea mea părințească și binecuvântarea Tatălui Nostru, cea cerească. Prin aceasta s'a făcut biserica noastră unică în felul ei în Apus și în Răsărit; și prin aceasta va deveni ea modelul pizmuit al viitorului.

Duceți tuturor dorul și dragostea mea către toți, și spuneți la toată suflarea ce se nizuiește spre bine, sub scutul sfintei noastre biserici, că eu neconținut me rog și me voi ruga pentru voi, ca Dumnezeu să ve pregătească voue la timp și aceea zi de bucurie, în care o să se bucure cele cerești și o salteze cele pământeste, oă toți fii aceleiaș Mame, cunoscându-se întru dragoste curată, și recunoscând ținta ce li-a pus Dumnezeu pe pământ, ajung un suflet și o simțire, uniți de acelaș gând și dor, și sub scutul Domnului se vor înălța spre aceea sfântă pornire de lucrare mântuitoare, care-i așează la locul ce li-se cuvine, și după luptă și muncă dreaptă, îi va încunună cu neperitoare și nevestezită cunună de mărire, întru fericirea lor și întru proslăvirea preasfânt numelui lui Dumnezeu Tatăl și Fiul și Spiritul sfânt! Amin.

— Sfârșit. —

Din Lenau.

Cei trei.

(liber.)

Trei înși tăcuți, fără de glas
Se întorc din luptă pas la pas.

Păraie rânile lor curg
Pe coama pașnicului murg...

Se scurge sângele n'chegat
Cu praf și spumă-amestecat...

Vin cai n'cet cu pasul greu
Și rânile se scurg mereu.

Și trec cei trei la pas tăcând
Strunindu-și caii când și când...

Privind apoi spre cerul n'alt
Iși zice unul celuilalt:

— „M'asteaptă a-i mei cu dor, de când...
Doar eu pe-aici rămăiu curând...“

— „Am casă, curte, mult odor
Și eu eu pe-aicia o să mor!“

— „Nu-mi pasă moartea eu o știu,
Dar prea e tristă n'ast pustiu...“

...Și trec, cu chipul morții n' gând...
Trei vulturi vin cu ei, în rând...

Plutind mai jos, mai jos mereu:
Griji tu pe al... pe ala eu!“

Negură.

Tu negură lunecă n'cet de pe culmi,
Cât ochii mei prind depărtarea
Și acopere coasta rotașilor ulmi,
Ce-aprijin cu virful lor zarea...

Coboară și culcă sub vâlul tău greu
Pădurea și veșteda vale,
De-odată cu groapa trecutului meu
Țesut din durere și jale!!

T. M.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut:

Teodor Papp, învățături de pocăință, tipărită acum întâi dată după manuscrisul original din 1812 și 1813. Editor: Ștefan Roșianu. Blaj, 1912. Prețul 1.90 cor. franco.

S'au scos la lumină de sub vălul de praf al filelor galbene, acum după 100 ani, de către p. profesor Ștefan Roșianu. În fruntea cărții editorul ne dă și o schiță biografică despre Teodor Papp. Volumul cuprinde 163 pagini.

Partea primă a cărții cuprinde meditații pentru cler despre statul preoției, iar în partea a doua 9 predici de pocăință potrivite pentru o serie de cuvântări în postul mare.

O recomandăm fraților preoți cu căldură.

Dr. *Petru Hetcon*. Poezia populară din Bihor. Beiuș, 1912.

Anuarul XXVIII-lea al institut ped. teol. al arhidiecezei gr.-or. române transilvaene pe anul 1911/12. Sibiu, 1912.

„Cultura Creștină” revista profesorilor de teologie din Blaj, Nrul 12, cu următorul cuprins:

Dr. *Alexandru Rusu*: Un alt congres.

— *Alexandru Pop*: Congresul euharistic din Viena. — *Dr. Nicolae Brinzeu*: Lupta noastră împotriva pocăinților. — *Senior*: Note mici asupra cultului divin. — *V. I. Ghika*: Un document istoric. — *Cronică*: Programul congresului euharistic (alp); Bănci sătești (sr.); † Ion Luca Caragiale (ar); Potop de ape (sr). Cărți și reviste: *Teodor Papp*: Învățături de pocăință (ar); „Neamul românesc literar” (ar); „Revista Teologică” (Dr. Ioan Coltor); Cărți intrate la redacție.

— Telefon.

Revista literară, artistică și politică „Luceafărul” Nr. 24-1912 cu următorul cuprins bogat și variat: *Z. Bârsan* De de mult (poezie). *Tiberiu Crudu* De pe la noi, o-a fost odată. *I. N. Părvulescu* Dragoste. *Yocernie* (poezii). *I. Agârbiceanu* Povestea unei vieți (roman). *Cronici*: *Traian G. Dumitru* Simu: Cu prilejul unei anchete literare. *I. Lais*: Politică și entuziasm. *Insemnări*: Bemele singurătății. † *Aurel Berari*. Un țărânesc în Maramurăș. *Turneul Mărcuș* Cișan. Bătăie cu flori. *Ilustrațiuni*: *Corul* al plugarilor din Slatina Marmăției.

Revista literară ilustrată săptămânală „Cosinzeana” Nr. 26-1912, cu următorul cuprins: *Al. Ciura*: † Ion Luca Caragiale, articol. — *V. Stoica*: Stai tristă-acum, poezie. — *I. Agârbiceanu*: Căsnicia lui Ludovic Petrușcu, nuvelă. — *Aurelia Pop*: Pe pajiștea trandafirilor, poezie. — *Radu Mărgean*: Arturisiră, schiță. — *Viora din Bihor*: Manta biștilor artiști, poezie. — *S. B.*: *Maric Stahl*: „Bucureștii ce se duc” și „Dela anover și alte schițe”, dare de seamă. — *F. N.*: Mircobul fantomă. — *Ilustrații*.

Revista „Ramuri”, nr. 11, anul al III-lea, cu următorul sumar: *C. Ș. Făgețel*. — Amintirea lui Ioan Adam. *N. Iorga*. — *Adam. I. U. Soricu*. — De departe (poezie). — *I. Ciocârlan*. — Amintiri despre Ioan Adam. *Em. Gârleanu*. — La mormântul lui Ioan Adam. *M. Săulescu*. — Cântă la pian (poezie). *Ioan Adam*. — *Hatmănuș*

Hotnog *Eugenia Fl. Ionescu*. — Un gân (poezie). *D. Tomescu*. — Un versificator „à la manière de...” *D. Victor Eftimiu*. *G. Rotică*. — La pragul părăsit (poezie). *Cronica*. *Lerui Ler*. — *Cronica rimată*: Unul ca o sută. *Lista de subscripție pentru Ioan Adam*.

A apărut din Biblioteca „Minerva” următoarele broșuri Nr. 115. *Simonis: Pagini romane* traducere de *I. Constantinescu Delabaia*, cuprinzând două povestiri din viața veche a romanilor: *Ospățul lui Lucullus* și *O nuntă în Cartago*. După fiecare povestire se dau lămuriri prețioase despre oameni și obiceiuri.

Nr. 116 *Balzac: Amorul născut* traducere de *D. Karnabatt*, e un roman inedit al marelui scriitor francez, a apărut de abia în timpul din urmă.

Nr. 117 *Lungianu: La Cruci*, icoane dela țară, cuprinzând cinci povestiri din viața țerânească.

Nr. 118 *Edgar Poe: Povestiri extraordinare*, traducere de *Nicolae Dașcovici*.

Nr. 119 *Voltaire: Prințesa din Babilon*, traducere de *I. B. Getrud*.

Nr. 120 *Ewald: Icoane din viața plantelor și animalelor*, traducere de *M. G. Ionescu*.

Din Biblioteca populară a Asociațiunii a apărut:

Nr. 12. *Povestile unchișului sfânt, Hercule de Petre Ispirescu*. Prețul 30 bani.

Nr. 13. *Cum să trăim? Povești doctorești de dr. Aurel Dobrescu*, prețul 30 bani, *Povestiri pentru copii și tinerime* publicate de *Radu Prișcu și Didi Musler*. Brașov.

Școlu românească din Ungaria în anul 1911 de *dr. Onisifor Ghibu*, Sibiu prețul 50 bani.

Cum s'ar putea asigura viitorul școlii românești din Ungaria, de un dascăl din Ardeal.

Verbele auxiliare: sunt, am, voi, de *dr. Octavian Prie* profesor gimnazial în Blaj. Se poate comanda la librăria seminarială din Balázsfalva—Blaj. Prețul 60 fil + 5 fil. porto.

A apărut: **Elemi Népiskola Ertesítő könyvecke** — **Indice pentru școlile populare primare**. Costă leg. 30 fil. + 10 fil. porto

Se află de vânzare la Librăria seminarului teologic greco-catolic din Blaj—Balázsfalva.

O vișoară piesă populară în 3 acte de *Octavian Prie* (pag. 99). Se află de vânzare la librăria seminarială din Balázsfalva—Blaj și costă 60 fil. plus 10 fil. porto.

Vatra familiară. Indemnuri și sfaturi pentru viața casnică. Cea mai potrivită carte pentru săteni! Cuprinde sfaturi creștinești și în o foarte frumoasă limbă populară. E editată de societatea de lectură a Clericilor din Seminarul Blajului. Se află de vânzare la oricare Librărie românească. Prețul 30 bani.

Posta Administrațiunii.

Am primit și cbităm abon. dela:

Bistrița, Reun. de cet. pe 1912 sem. 2-lea. Notăm, că abon. anual face 18 cor. *Comana-de-jos* pe timpul din 1/5 până 1/12 1911. *Gyergyó-Szt.-Miklós* achitat până în 1/7 1912. *Ghelari* (distr. Uniadoara) pe 1912. *Beletháza* pe 1912 sem. 2-lea. *Gardánfalva* pe timpul din 1/9 1910 până în 1/5 1911. A. B. pentru *Bănișor, Hurez, Mal, Stârciu, Cizer, Crasna, Marin, Pria, Seredin, Șimleul-Silvaniei, Drighiu, Sig, Crasna-Fizeș, Giumelciș, Halmoș, Iaz, Vălcăul-român și Cehiu* pe 1912 sem. 2-lea. *Apa* pe 1912 sem. 2-lea. *Tăurea* pe 1912 sem. 2-lea. *Felfalau* pe 1912. *Chiraleș* pe 1912 sem. 2-lea. *Buduș* pe 1912 sem. 1-iu. *Măgura* (p. O-Radna) pe 1912. *Silba* pe 1912, *Ioan Pop, Aurora* IIs (America) pe 1911 și 1912. *Boinești* pe 1912 sem. 1-iu. *I. S.* pentru *Șomcuta-mare, Ciolt, Gaura, Prislop, Curtu-iușul-mare, Remetea, Bucium și Varaiu* pe 1912 sem, 1-iu. *Lăpușul-rom.* *I. N.* pe trimestrul Iulie—Septembrie 1912. *Bilbor* pe 1912. *Mănăst. Bikszad* pe 1912 sem. 2-lea. Dar cu celalalt exemplar ce să facem? *Someștelec* pe 1912 sem. 2-lea. În privința cărții din chestiune nu știm nimic. Binevoii a vă adresa la cine ați trimis banii.

Proprietar-editor: **AUREL C. DOMȘA.**

Redactor respons.: **AUGUSTIN GRUIȚIA.**

Publicare de concurs.

La Administrațiunea centrală capitulară s'a înființat în mod interinmal un post de practicant, cu salariu anual de 1200 cor. și 200 cor. relut de cortel.

Cei ce reflectează la postul acesta, să-și îndrepte cererile însoțite de documentele de evaluare, la Administrațiunea centrală capitulară până cel mult în 15 Iulie 1912 st. n.

Informațiuni mai detaiate de Administrațiunea capitulară.

(72) 2-3

INVĂȚĂȚEL.

Să primește în Prăvălia de manufactură și mărfuri curente un băiat care a absolvat 1-2 clase gimnaziale sau asemenea școli.

Pe lângă limba română să recere vorbirea unei limbi a patriei.

A se adresa la

August Stupariu

Blaj

Balázsfalva—Blasendorf.

(71) 3-6

MOBILE

Dormitoare, prânzere, chilii de domni, saloane, aranjare completă de hotel, cafele și castele, mobile de fier și de aramă, tapete, perdele, policandre și pianuri se spedează ori unde

cu bani gata sau în condițiuni de plată foarte favorabile.

Un mare și pompos album de mobile 1 cor. La aranjări complete se trimite agent cu modele, ori unde, fără a se socoti spese pentru asta.

Modern Lakberendezési vállalat

Budapest, IV., Gerlóczi-utca 7. sz.

(88) 74-104 (Központi városháza mellett).

